

vitációs MÁV rakodók kialakítása, szakemberellátottság növelése, megyén belüli szakmunkásképzés, 1000—3000 ha közötti üzemnagyságok kialakítása esetleges társulások révén, az üzemek tevékenységének nagyobb mértékű összehangolása a közös vállalkozáson keresztül.

A termelőszövetkezetekben dolgozó erdészeti szakemberek élet- és munkakörülményeiről dr. Halupa Lajosné tudományos főmunkatárs, a Szociálpolitikai Bizottság vezetője adott ismertetőt annak a kérdőíves felmérésnek az adatai alapján, amelyet az Elnökség kezdeményezésére a folyó évben végeztek. A felmérés számos érdekes részletet tárt fel, ezért a beszámolót külön közöljük.

A termelőszövetkezeti erdőgazdálkodással kapcsolatos előadások sorát dr. Speer Norbert az ERDÉRT Vállalat vezérigazgatója zárta. Vázolta azokat az intézkedéseket, amelyekkel a Vállalat a termelőszövetkezetek leterheletlen munkaerőkapacitásának foglalkoztatására, hasznosítatlan faanyaguknak a nép gazdaság vérkeringésébe hozatalára törekszik. Részleteiben ő is lapunk idei 7. számában fejtette ki eddigi tevékenységüket. A miniszter elé terjesztett javaslata szerint a Vállalat 1975. január 1-től folyamatosan növelni kívánja a termelőszövetkezeti erdőkből kikerülő fatermékek felvásárlását a termelőszövetkezeti társulások, a Tsz Kereskedelmi Vállalat, a TÁSZI útján kötött megállapodások alapján. Az árjegyzéki áron felül rögzített felvásárlási jutalékkal kívánja érdekeltté tenni a tevékenységben résztvevő szövetkezeti szerveket. A felvásárlási tevékenységből keletkező nyereséget megosztani kívánja a társulásokkal és szövetkezetekkel. Nyugdíjas erdészek és egyéb fakitermelési szakemberek bevonásával szakmai támogatást kíván adni az erdővel rendelkező termelőszövetkezeteknek. A kedvezőtlen földrajzi helyzetben levő termelőszövetkezetek hátrányát fuvar költségvisszatérítéssel kívánja kiegyenlíteni.

Dr. Halupa Lajosné:

634.0.32

A TERMELŐSZÖVETKEZETEKBE DOLGOZÓ ERDÉSZETI SZAKEMBEREKRE VONATKOZÓ SZOCIÁLPOLITIKAI FELMÉRÉS EREDMÉNYEI

Az Országos Erdészeti Egyesület Szociálpolitikai Bizottsága az Elnökség kezdeményezésére, folyó évben kiemelt feladatként kezelte a termelőszövetkezetekben dolgozó emberek élet- és munkakörülményeinek megismerését. Az ehhez szükséges információt kérdőívek segítségével szereztük meg. A MÉM Erdőrendezési Főosztálya 1974. március 1-i adatai szerint 691 erdészeti szakember dolgozik e területen, és 323 főtől, az összes dolgozó 47⁰/₀-ától kaptunk értékelhető kérdőívet. Ezt a jó arányt mindenek előtt az erdőrendezőségi és erdőfelügyelő-ségi tagtársainknak köszönhetjük, akik személyesen foglalkoztak a kérdőívek sorsával.

SZEMÉLYI MEGOSZLÁS

A megkérdezettek 29⁰/₀-a 30 évnél fiatalabb, 85⁰/₀-a 20 és 55 év között van. Figyelemre méltó, hogy a dolgozók 34⁰/₀-át a 26 és 35 év közöttiek képezik. 56 és 60 év között van a választ adók 6⁰/₀-a és 7⁰/₀-uk nyugdíj korhatáron felüli. Ők többnyire a nyugdíj mellett végzik ezt a munkát.

Az összes dolgozóknak mindössze 7⁰/₀-a rendelkezik mérnöki végzettséggel. Kedvezőnek mondható, hogy a technikai végzettségük aránya 47⁰/₀-os. A jelenlegi felmérésben arányuk 56⁰/₀-os. A megkérdezettek 2⁰/₀-a nő, összesen 4 fő; 1 erdőmérnök és 3 erdősztechnikus. A felmérésben szerepeltek 13⁰/₀-a 1 évnél, 66⁰/₀-a 5 évnél rövidebb ideje dolgozik ezen a területen és 12⁰/₀-ának 5 évnél kevesebb szakmai gyakorlata van.

A JÖVEDELEM

A kérdőívekben feltüntetett havi fizetések a teljes munkaidőben foglalkoztattak esetében 1100 és 5700 Ft között változtak. Az összes dolgozó 83⁰/₀-ának a fizetése 2000 és 4000 Ft között van, csak 6⁰/₀-ának van 4 és 5000 Ft között és mindössze 1⁰/₀-ának 5000 Ft felett, 10⁰/₀-ának pedig 2000 Ft alatt. Ez utóbbiból 7⁰/₀-ot a nyugdíjasok képviselnek.

A mérnökök 78⁰/₀-ának fizetése 3000 és 5000 Ft között van. Ezen belül a változás nincs szoros kapcsolatban a gyakorlati idővel, bár az 5 évnél kevesebb gyakorlattal rendelkezők az alacsonyabb fizetési kategóriában találhatóak. Az 5000 Ft feletti havi keresettel rendelkezők vezetőbeosztású erdőmérnökök. Közöttük találhatunk 1 mezőgazdasági mérnököt, aki egyidejűleg erdősztechnikai végzettséggel is rendelkezik, főállattenyésztő beosztásban van, de emellett irányítja az erdőgazdálkodási tevékenységet is.

A technikai végzettséggel rendelkezők 87⁰/₀-ának fizetése 2000 és 4000 Ft között volt. Ebben a kategóriában 1800 Ft volt a legkisebb és 4500 Ft volt a legnagyobb fizetés. Az előző esetben egy 20 éves gyakornokról, az utóbbiban egy 18 éves gyakorlattal rendelkező Erdészeti Közös Vállalkozáson dolgozó technikusról van szó.

Az erdősz és egyéb végzettségük 41⁰/₀-ának 2000 és 3000 Ft között, 28⁰/₀-ának 3000 és 4000 Ft között van a fizetése. 11 dolgozó fizetését találtuk 1700 és 2000 Ft között, nagyobb részben az egyéb végzettségük köréből. Ebben a kategóriában a legnagyobb fizetést, 3900 Ft-ot egy 29 éves vadász beosztású dolgozó esetében találtuk.

Tájékozódás céljából megnéztük, hogy a fizetések és a dolgozók által kezelt erdőterület között van-e kapcsolat. Az adatokból úgy látható, hogy e két tényező között szoros kapcsolat nincs. Valószínűleg ez összefüggésben lehet azzal is, hogy a munka mennyiségét és bonyolultságát csak kis mértékben lehet a kezelt terület nagyságával jellemezni, mert kisebb területtel is lehet nagyobb munka, erdőszítések és fiatal telepítések esetében.

A megkérdezettek 63⁰/₀-a részesült 1973. évben a fizetésen felül pénzübeni jutásban. 31⁰/₀-ától nemleges választ kaptunk, 6⁰/₀-a pedig nem válaszolt a kérdésre.

A juttatás nagysága a havi fizetésekhez hasonlóan nagy mértékben változik. A dolgozók 8⁰/₀-a 1000 Ft alatt, 4⁰/₀-a pedig 20 000 Ft-on felül kapott 1973. évben. A juttatásban részesültek 39⁰/₀-a 3000 Ft-nál kevesebbet kapott, 29⁰/₀-a 3000 és 6000 Ft közötti összeget, és 32⁰/₀-a 6000 Ft-nál nagyobb összegben részesült. Ez utóbbi csoportot tovább elemezve: 17⁰/₀-a a részesülteknek kapott 6 és 10 ezer Ft között, 6⁰/₀-a 10 és 14 ezer Ft között és 5⁰/₀-a 14 és 20 ezer Ft között.

A csoportosítás mellett kerestük a szélső értékeket is. A legkisebb összeg amit jutalomként kaptak 300 Ft volt, a legnagyobb 46 000 Ft. Ez utóbbit egy főüzem-ágvezető mérnök kapta. Az erdősztechnikusok csoportjából a legnagyobb összeget, 30 600 Ft-ot a már említett főállattenyésztő beosztású mezőgazdasági mérnök és erdősztechnikus kapta. Az erdősz képesítésűek csoportjában a legnagyobb egyéb jövedelem 31 200 Ft volt. Az illető tsz-tag, aki feltüntette a kérdőíven, hogy más munkát is végez a tsz-ben.

A megkérdezett dolgozók 77⁰/₀-a részesült 1973. évben *illetmény vagy háztáji föld* juttatásban. A dolgozók 65⁰/₀-a földet kapott, 12⁰/₀-ának pénzben adták az illetményföld értékét, 23⁰/₀-a nem részesült egyikben sem. A választ adók 32⁰/₀-a 800 n.-öl vagy ennél kevesebb földet kapott, 33⁰/₀-a 801 és 1600 n.-öl között. A pénzbeni megváltás értéke is eléggé változott. A legkisebb megváltási érték 300 Ft volt, a legnagyobb 2500 Ft évente.

Beosztásonként vizsgálva; a kerületvezetők 82⁰/₀-a, az ágazatvezetők 68⁰/₀-a és az erdészetvezetőknek megfelelő beosztásúak 57⁰/₀-a kapott *illetmény vagy háztáji földet*. Ez utóbbi kategóriában volt a legnagyobb a pénzbeni megváltás aránya.

A megkérdezettek 37⁰/₀-a részesült 1973. évben *tűzifa-juttatásban*. A kedvezményezettek 92⁰/₀-a fában kapta meg járandóságát, 8⁰/₀-ban pénzben. A juttatott tűzifa *mennyisége* nagymértékben változott. Szélső értékei az 5 és a 15 üm. A részesülők 47⁰/₀-a 6 és 10 üm közötti mennyiségben kapott tűzifát. Legkisebb arányban az erdészetvezetőknek megfelelő beosztásúak részesültek ebben a juttatásban.

Az adatok szerint a termelőszövetkezetekben dolgozó erdészeti szakemberek *havi alapbérében és az egyéb juttatásokban* sokkal nagyobb szélsőségek vannak, mint az állami erdőgazdálkodásban. Ez részben azzal van kapcsolatban, hogy a dolgozók jövedelmét elsősorban annak a termelőszövetkezetnek a sajátos helyzete határozza meg, ahol dolgoznak. A részesedést, különösen a tsz-tagok esetében jelentősen befolyásolja a tsz termelési értéke és az elért tiszta jövedelem. *A dolgozók nagyobb részének azonban általában azonos, vagy kismértékben nagyobb a jövedelme, mint az állami erdőgazdálkodásban dolgozóké.*

AZ ÉLETKÖRÜLMÉNYEK

A választ adók 90⁰/₀-a nős vagy férjezett. A felmérésben szereplő családok 63⁰/₀-ában van ellátatlan, nem kereső gyermek. A gyermekeknek 37⁰/₀-a nem iskolás korú. Az iskolás korú gyermekek 58⁰/₀-a helyi iskolába jár, 21⁰/₀-a bejáró, 16⁰/₀-a kollégiumban tanul és 5⁰/₀-át egyéb módon iskoláztatják. A családok 37⁰/₀-ában nincs ellátatlan gyermek, 26⁰/₀-ban 1, 35⁰/₀-ban 2 gyermek van, három gyermek csak a családok 3⁰/₀-ában van, míg 4 ellátatlan gyermeket csak a családok 1⁰/₀-ában találtunk.

A megkérdezettek 53⁰/₀-a saját lakásban, 12⁰/₀-a bérlakásban, 19⁰/₀-a szolgálati lakásban és 16⁰/₀-a albérletben vagy más módon, például szülőknél lakik. A lakások 97⁰/₀-ának villanyvilágítása van, 61⁰/₀-a vízvezetékes és ugyanilyen arányban van a lakásokban fürdőszoba. A saját tulajdonú lakások faluban vagy nagyközségekben épültek, nagy részük városokban. A szolgálati lakások egy része faluban, más része külterületen van. A kérdőíveket kitöltők 86⁰/₀-a távolabb lakik munkahelyétől.

A házastárs munkavállalásához a lehetőségek a felmérésben szereplők nagy részénél biztosítva vannak. Az érintettek 63⁰/₀-a áll munkaviszonyban. 27⁰/₀-ban családi okok miatt nem vállaltak munkát, és mindössze 6⁰/₀-uk azért, mert nem volt megfelelő állás.

A MUNKAKÖRÜLMÉNYEK

A termelőszövetkezetekben dolgozó erdészeti szakemberek munkaviszonyának jellege nem egységes. A megkérdezettek 36⁰/₀-a termelőszövetkezeti tag és 64⁰/₀-a alkalmazott. Az alkalmazottak 58⁰/₀-a dolgozik egy termelőszövetkezetben. A mérnökök 82⁰/₀-a alkalmazott, ebből 26⁰/₀ dolgozik egy termelőszövetkezetben, 49⁰/₀ pedig irányítói munkakörben.

A termelészövetkezeti tagok megoszlása végzettség szerint csak kismértékben változik, kivéve a mérnököket, akiknek csak 18⁰/₀-a termelészövetkezeti tag.

A felmérésben szereplők 63⁰/₀-a nem kapott erdész egyenruhát, 14⁰/₀-a részleges, 22⁰/₀-a pedig teljes egyenruha-juttatásban részesült. A kerületvezetők és ágazatvezetők közel azonos mértékben, 37—35⁰/₀-os arányban részesültek, míg az erdészvezetőknek megfelelő beosztásúak nem részesültek ilyen juttatásban.

A megkérdezett dolgozók 18⁰/₀-a termelészövetkezeti szállítóeszközzel, 20⁰/₀-a egyéb módon és 62⁰/₀-a saját járművel közlekedik a munkaterületén. A munkáltató járművét legkisebb arányban a kerületvezetők használják és legnagyobb arányban a saját szállítóeszközüket. Náluk volt feltüntetve legtöbb esetben, hogy egyéb módon közlekedik, s ehhez többen megjegyezték, hogy ez gyalog történik.

A saját járművükkel közlekedők 21⁰/₀-a ezért *semilyen* térítést nem kap, 73⁰/₀-a *átalányban* részesül, míg 6⁰/₀-a a megtett kilométer után kap térítést. A térítés mértéke elég változó. A *használati díjban* részesülők fele 1 Ft-ot meg nem haladó összeget kap kilométerenként, 35⁰/₀-a 1,5 és 2,0 Ft közötti összeget, és 15⁰/₀-a 2,0 Ft feletti térítést kap kilométerenként. Az *átalány* nagysága is igen változó. Az ebben a térítésben részesülők 42⁰/₀-a 300 Ft-ot meg nem haladó összeget kap havonta, 33⁰/₀-a 300 és 500 Ft között, 16⁰/₀-a 500 és 1000 Ft között, 5⁰/₀-uk 1000 és 1500 Ft között, míg 4⁰/₀ 1500 Ft felett. A magasabb összeget a nagyobb beosztásúaknál találtuk, ami bizonyosan a nagyobb munkaterülettel van kapcsolatban.

A megkérdezett dolgozók 40⁰/₀-ának van *szolgálati fegyvere*. A kerületvezetők 45⁰/₀-a, az ágazatvezetők 32⁰/₀-a rendelkezik szolgálati fegyverrel. Legkisebb arányban van szolgálati fegyverük az erdészvezetőknek megfelelő beosztásúaknak. Az erdészek köréből több helyről elhangzott az az észrevétel, hogy ilyen ellátottság mellett megfelelő védelmi munkát nem tudnak végezni.

A közölt adatokból látható, hogy a *munkakörülmények* ezen a területen *nagyon változóak*. Az erdőgazdálkodás állami irányítású területén dolgozó, hasonló végzettségű dolgozókhoz viszonyítva, *többnyire nehezebb körülmények között dolgoznak*. Ennek oka elsősorban a *nagyon sokrétű munka és a szakmai magukra hagyottság érzése*. A nagy különbségek oka részben az, hogy az erdőgazdálkodás súlya és jövedelmezősége is nagyon változó és, hogy a viszonyításuk általában a főágazathoz történik. A termelészövetkezetekben dolgozó, hasonló végzettségű, de a *főágazathoz tartozó* szakemberekhez viszonyítva is többnyire hátrányosabb a helyzetük. A munkaerőhiány kedvezőtlen hatását jobban érzik a gépésítés alacsonyabb szintje miatt.

EGYÉB TAPASZTALATOK, JAVASLATOK

A megkérdezettek 65⁰/₀-a kérésünkre közölte *elképzeléseit a munka eredményességének növelésére*. Sokan kiemelt feladatnak tartják a *műszaki fejlesztést*, a *munkaerőhelyzet javítását*, igénylik a *jobb munkaszervezést*. Többen a *jelenlegi szervezeti formán belül, az önállóság fokozását szeretnék*. A véleményt nyilvánítók 9⁰/₀-a pedig a *termelészövetkezeti erdészlet létrehozásának szükségességét* vetette fel. Ezenkívül javaslat érkezett a *szakmunkásképzés és -ellátottság javítására*, a *munkahelyi közlekedés javítására*, az *anyaghiányok helyesebb alkalmazására és a munkakörülmények általános javítására* vonatkozóan.

A kedvezőnek ítélt önállóság mellett többnyire igényelnék az *egységes, összehangolt irányítást*, ezért felmerült az is, hogy az Erdőfelügyelőségek a felügyelet mellett mindenütt tanácsadók is legyenek. Ez sok helyen spontán is megvalósult, de általánosítását szívesen fogadnák. Egyesületünk felé elhangzott az

a javaslat, hogy a helyi csoportok hozzanak létre olyan fórumot, ahol a tsz erdészeti műszaki dolgozók kicserélhetik tapasztalataikat és tanácsot is kérhetnek.

A javaslatok közül figyelemre méltónak tartjuk még a következőket:

- Szükség lenne ezen a területen dolgozók munkakörének egységes szabályozására.
- Felmerült, hogy jó lenne ha államilag jobban szabályozni lehetne az alapfizetéseket, különös tekintettel az alacsonyabb fizetésűek hátrányos helyzetére.
- Jónak tartanák ha szakmailag megerősödnének a tsz területi szövetségek s így jobban betöltenék a szakmai tanácsadó szerepüket.
- Sokan felvetették, hogy ajánlatos lenne a termelészövetkezeti vezetők továbbképzése során erdészeti ismeretekkel is foglalkozni, így jobban meg tudnák érteni az erdész szakemberek sajátos szakmai problémáit.
- Több helyről felvetődött, hogy ajánlatos lenne megvizsgálni a tsz erdészek létrehozásának kérdését.

A véleményt nyilvánítók 33⁰/₀-a jónak, 40⁰/₀-a megfelelőnek és 27⁰/₀-a javítandónak ítélte meg a *munkahelye légkörét*. A véleményalkotás megoszlását beosztások szerint, táblázatba foglaltuk. A munkahelyi légkör javítását a kerületvezetők igénylik legnagyobb arányban.

Egy másik kérdésben javaslatokat kértünk arra vonatkozóan, hogy mivel lehetne javítani munkahelyük légkörét. Ennél a kérdésnél kapott megjegyzések arra utalnak, hogy a javítást a megkérdezettek 49⁰/₀-a szükségesnek tartja, az előző kérdésnél kapott 27⁰/₀-os aránnyal szemben. Így javaslatot a megkérdezettek 49⁰/₀-ától kaptunk.

A javaslatokat csoportosítottuk. A megkérdezettek 23⁰/₀-a több javaslatot is tett. Figyelmet érdemel az, hogy a véleményt nyilvánítók 65⁰/₀-a a javítást a szakterülettel kapcsolatban igényli. Ide soroltuk a következő felvetéseket:

az erdőgazdasági ágazat jobb megbecsülése, szakmai hátrány megszüntetése, jobb együttműködés az egyes ágazatok között, az erdész szakemberek véleményének fokozottabb figyelembevételé.

A javaslatok 34⁰/₀-a a vezetés javítására irányul. Ebben a csoportban figyelemre méltó felvetések a következők: üzemi demokrácia fejlesztése, jobb együttműködés a vezetők és a beosztottak között, kollektív vezetés elvének fokozottabb érvényesítése, több segítség a vezetők részéről stb.

A megkérdezettek 27⁰/₀-a nem közölt elképzelést ebben a tárgykörben. A kérdőívek egyenkénti átnézésével megpróbáltunk a mélyebb elemzéshez adatokat nyerni. Azok köréből, akiknek 10 000 Ft-on felül volt az egyéb jövedelmük, 66⁰/₀-ban azt közölték, hogy nincs javítani való, illetve nem közöltek javaslatot. Azon csoportból, akiknek az egyéb jövedelmük 3000 Ft-ot nem haladta meg, csak 47⁰/₀-ban voltak ezen a véleményen. Hasonlóan vélekedett a mérnökök 47⁰/₀-a, és az egyéb végzettségűek 60⁰/₀-a. A javaslatok között, bár csak 1⁰/₀-ban, de találtunk olyan igényt is, hogy javítani szükséges a munkafegyelmet.

Szakmai továbbképzésben az utóbbi 5 évben a megkérdezettek 46⁰/₀-a vett részt, ezen belül az utóbbi 3 évben a dolgozók 41⁰/₀-a. Az erdész végzettségűek a legnagyobb, az egyéb végzettségűek a legkisebb arányban vettek részt. A különböző beosztásúak közül az erdészvezetőknek megfelelő beosztásban levők vettek részt a legnagyobb arányban. Az elmúlt 5 évhez viszonyítva az utóbbi 2 évben, különösen pedig 1973-ban ugrásszerű fejlődés tapasztalható e téren, az egyéb végzettségű dolgozókat kivéve, adataink szerint ők az utolsó három évben egyáltalán nem vettek részt továbbképzésben. Meg kell jegyezni, hogy felméré-

sünkben a válaszolók között csak 12⁰/₀-os volt az egyéb végzettségűek aránya, így adatainkból általánosítani nem lehet.

A szakmai továbbképzéssel kapcsolatban a megkérdezettek 78⁰/₀-a nyilvánított véleményt. Többségük a rendszeres szakmai továbbképzést igényelné. A továbbképzés formájára, gyakoriságára és időtartamára is kértünk javaslatokat. A véleményt nyilvánítók több mint fele a tanfolyamszerű megoldást szeretné évente és 1 hétnél hosszabb időtartammal.

A témát illetően 65⁰/₀-a a véleményt nyilvánítóknak az általános, minden szakmai kérdéssel foglalkozó tanfolyamot igényelné, 35⁰/₀-a külön megjelölt egy-egy szakterületet, amelyben a továbbképzést leginkább szükségesnek tartaná. Ilyen témakörök a következők: új technológiák megismerése, vegyszeres gyomirtás, értékesítés, közgazdasági szabályozók alaposabb megismerése, gazdaságossági számítások, tervezés, adminisztráció stb. A javaslatot tevők 23⁰/₀-a a bemutatókat, 19⁰/₀-a az előadássorozatot tartaná alkalmasnak. 18⁰/₀-uk 2—3 évenként, 14⁰/₀-uk pedig csak 3—5 évenként tartaná szükségesnek a szervezett szakmai továbbképzést. A véleményt nyilvánítók 46⁰/₀-a 1 hétnél nem hosszabb időtartamot jelölt meg.

Az egyéb információink is arra utalnak, hogy a termelőszövetkezetekben dolgozó szakembereknek az általános szakmai ismeretek mellett, speciális ismeretekre is szükségük lenne, a viszonylag önállóbb és sokirányú feladatok jó ellátásához.

Feltett kérdéseink alapján adatokat kaptunk ezen a területen dolgozók társadalmi tevékenységéről is.

Adataink szerint a megkérdezettek egyharmada vállalt társadalmi megbízatást. A különböző végzettségű csoportokból a technikusok és a szakiskolával rendelkező erdészek a legtöbb, és a mérnöki végzettségűek a legkisebb arányban.

A társadalmi megbízatások száma szerinti gyakoriságból látható, hogy a mérnökök 8⁰/₀-a — ami a társadalmi munkát vállalók fele — két megbízást is vállal, egynegyede pedig hármat. A többi csoportnál is látni, hogy a társadalmi munka vállalásának eloszlása nagyon egyenlőtlen.

A kérdőívek egyenkénti átolvasása során láttuk, hogy a megbízatások között elég nagy számmal találhatók nagyobb jelentőségű, választott tisztségek, s ez a többség tartózkodását kissé ellensúlyozza.

Reméljük, hogy a felmérés során kapott, és itt ismertetett adatok segítséget nyújtanak a reális helyzetkép kialakításához és a feladatok megjelöléséhez.

Fagazdasági Műszaki Napok

Még az előadássorozat záróakkordjaként vezette be *dr. Bondor Antal*, a MÉM Erdőrendezési Főosztály Műszaki Fejlesztési Osztályának vezetője a Műszaki Napokat.

— A magyar fagazdaság műszaki fejlesztésének gondjai — kezdte bevezetőjét — közismerten sokrétűek és több esetben elég súlyosak. Közrejátszanak ebben olyan tényezők, hogy: a magyar gépipar csak a kisebb és legszükségesebb munkagépeket tudja biztosítani; az ágazat gépigénye viszonylag oly kicsi, hogy legtöbb esetben gondolni sem lehet hazai sorozatgyártásukra; a Szovjetunió nélkül még az összes KGST erdőgazdasági igények sem teszik ki a megkívánt szérianagyságot; a Szovjetunió adottságaihoz alkalmazkodó paraméterek pedig nem